

Opština Nikšić
Opštinska izborna komisija

Predmet: Prigovor na regularnost izbornog procesa na više biračkih mjesta

Poštovani,

Shodno odredbama članova 107 i 108 Zakona o izboru odbornika i poslanika („Službeni list Crne Gore“ br 004/98. od 18.02.1998, ... do br. 012/16 od 23.02.2016. godine, 060/17 od 30.09.2017, 010/18 od 16.02.2018, 109/20 od 10.11.2020) podnosimo prigovor na regularnost izbornog procesa održanog 14.03.2021. godine u Nikšiću.

O B R A Z L O Ž E N J E

Na nekoliko biračkih mjesta konstatovano je neslaganje broja upotrijebljenih glasačkih listića, kontrolnih kupona i odrezaka-potvrda. Takve slučajevi imamo na BM br. 103 ОŠ „Luka Simonović“ ulaz br. III, na BM br. 27 Dom Bršno i na BM br. 130 KONI ulaz II gdje se konstatiše da nedostaju glasački listići ili da se ne poklapa broj upotrijebljenih glasačkih listića sa brojem kontrolnih kupona. Dio ovih nepravilnosti konstatovan je u zapisnicima o radu biračkih odbora, a dio je ustanovljen uvidom u izborni materijal predstavnika liste „Crno na bijelo“ u prostorijama Opštinske izborne komisije.

Na BM br. 3 Hol zgrade Prve banke (Bivša SDK) neposrednim uvidom u izborni materijal od strane liste „Crno na bijelo“ konstatiše se da nedostaje 1 kontrolni kupon, odnosno da ima 556 kontrolnih kupona, a 557 upotrijebljenih glasačkih listića. U zapisniku o radu ovog biračkog odbora konstatiše se da je birački odbor utvrdio da ima 547 upotrijebljenih listića, a 557 kontrolnih kupona pa je jasno da se ne slažu podaci o izbornom materijalu sa ovog biračkog mesta čime je narušena regularnost izbornog procesa.

Na BM br. 20 Dječiji vrtić „Ćemenca“ zabilježena su ozbiljne razlike u izbornom materijalu koje se odnose na broj upotrijebljenih glasačkih listića, broj kontrolnih kupona i broj potpisanih odrezaka. U zapisniku o radu ovog biračkog odbora navodi se da je birački odbor utvrdio da ima 515 upotrijebljenih glasačkih listića, 464 kontrolnih kupona i 464 potpisanih odrezaka-potvrda. U zapisniku o radu ovog biračkog odbora navodi se sljedeće:

„Četiri glasačka listića oštećena mastilom – spakovani u posebnu kutiju. Dva zahtjeva za glasanje putem pisma uništena greškom.“ Članovi biračkog odbora u zapisniku ne navode da li se radi o upotrijebljenim ili neupotrijebljenim glasačkim listićima. Takođe se ne navodi da li su u pitanju važeći ili nevažeći glasački listići. Takođe iz zapisnika o radu biračkog odbora ne može se utvrditi čijom greškom su uništeni zahtjevi za glasanje putem pisma i da li je licima sa tih zahtjeva omogućeno da glasaju. Neposrednim uvidom u izborni materijal od strane predstavnika liste „Crno

na bijelo“ utvrđeno je da ima 463 kontrolna kupona, dakle jedan manje nego što se navodi u zapisniku. Na ovom biračkom mjestu postoji veliko neslaganje u broju upotrijebljenih glasačkih listića, kontrolnih kupona i odrezaka-potvrda, odnosno konstatiše se da ima 52 upotrijebljena glasačka listića više od broja kontrolnih kupona. Radi se u grubom kršenju odredbi Zakona o izboru odbornika i poslanika i jasno je da glasanje na ovom BM mora biti ponovljeno.

Navedenim radnjama je prekršen član 89 stav 9 Zakona o izboru odbornika i poslanika kojim je predviđeno: „*Ako se utvrdi da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja birača koji su identifikovani u izvodu iz biračkog spiska da su glasali ili ako se utvrdi da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja kontrolnih kupona ili ako se utvrdi da je broj glasačkih listića u kutiji veći od broja potpisanih odrezaka i potpisanih kupona ili ako se utvrdi postojanje dva ili više kontrolnih kupona sa istim serijskim brojem ili serijskim brojem koji ne pripada tom biračkom mjestu, birački odbor se raspušta i imenuje novi, a glasanje na tom biračkom mjestu se ponavlja. Rezultati glasanja na tom biračkom mjestu utvrđuju se poslije ponovljenog glasanja.*“

Imajući u vidu gore navedeno predlažemo da Opštinska izborna komisija donese odluku o ponavljanju glasanja na biračkim mjestima 3, 20, 27, 103 i 130.

Na biračkom mjestu broj 82 OŠ „Javljen“ nedostaje štampani izvod iz biračkog spiska i dio izbornog materijala što je konstatovano uvidom u birački materijal.

Članom 89, stav 4 predviđeno je da birački odbor po završenom glasanju na osnovu izvoda iz biračkog spiska utvrđuje ukupan broj birača koji su glasali. Imajući u vidu da u Opštinskoj izbornoj komisiji nedostaje štampani izvod iz biračkog spiska (knjiga izašlih) nije moguće na adekvatan način utvrditi broj izašlih na pomenutom biračkom mjestu. Podsjećamo da član 68b stav 2 Zakona o izboru odbornika i poslanika predviđa da se birač potpisuje na za to predviđenom mjestu u izvodu iz biračkog spiska čime se potvrđuje da je glasao na izborima. Predlažemo da Opštinska izborna komisija donese odluku o raspuštanju biračkog odbora na ovom mjestu, imenovanju novog i ponavljanju glasanja.

Na BM br. 100 Elektroprivreda ulaz II, biračko mjesto nije otvoreno na vrijeme zbog kamera koje su bile upaljene. Postoji opravdana sumnja da vrijeme prekida glasanja na BM broj 100 nije pravilno evidentirano u Zapisniku o radu BO. Sličnu situaciju imali smo na BM br. 1 Elektroprivreda Ulaz I gdje je glasanje produženo do posle 21h. Iz izvještaja medija i izjava koje su tom prilikom davali članovi biračkih odbora sa pomenutih BM jasno je da je glasanje kasnilo duže od jednog časa.

Član 71 stav 4 Zakona o izboru odbornika i poslanika predviđa se da se glasanja produžava onoliko vremena koliko je prekid trajao u slučajevima kada je prekid duži od jednog časa. Član 70 stav 1 istog zakona predviđa da biračko mjesto mjesto mora biti neprekidno otvoreno u periodu od 07.00 do 20.00 časova.

Na BM br. 105 OŠ „Luka Simonović“ ulaz II, neposrednim uvidom u izborni materijal predstavnici izborne liste Crno na bijelo utvrdili su da ima više neupotrijebljenih listića nego što je zapisnikom utvrđeno, odnosno da ima 99 neupotrijebljenih listića, a zapisnikom je konstatovano 98.

Na BM br 97 Dom Dućice kutija za glasanje putem pisma nije bila zapečaćena voskom na adekvatan način što se vidi iz priloženih fotografija što je direktno uticalo na povredu tajnosti glasanja. Članom 85b Zakona o izboru odbornika i poslanika predviđeno je da se glasačka kutija pečatira i zatvara na način da se ne povrijedi tajnost glasanja.

Na BM br. 125 Lutrija Crne Gore, prilikom glasanja jednog birača članovi biračkog odbora nisu na pravilan način utvrdili identitet istog. Iz Zapisnika o radu biračkog odbora može se utvrdi da je u ime jednog birača dva puta izvršeno glasanje. Prvo prilikom glasanja putem pisma, a potom na samom biračkom mjestu. O ovome je, shodno navodima članova BO, obaviještena i Opštinska izborna komisija. U zapisniku se ne navodi da je takav glasački listić poništen. Članovima 68b, 80, 85a i 85b Zakona o izboru odbornika i poslanika propisani su načini utvrđivanja identiteta birača kako na biračkom mjestu tako i onih koji glasaju putem pisma. Opravdano sumnjamo da BO u slučaju opisanom u zapisniku nije na adekvatan način utvrdio identitet birača čime je prekršeno više članova pomenutog zakona.

NA BM br. 138 OŠ „Braća Labudović“ ulaz III došlo je do grubog kršenja toka izbornog procesa, povrede tajnosti glasanja i prekida glasanja. Po navodima članova BO grupa od 15-tak osoba na čelu sa nosiocem jedne izborne liste kršeći distancu i tajnost glasanja sa upaljenom kamerom i TV ekipom ušla je na biračko mjesto i zaustavila glasanje. Tom prilikom došlo je do ugrožavanja bezbjednosti na biračkom mjestu.

Na BM br. 118 OŠ „Braća Labudović“ ulaz II došlo je do višestrukog kršenja izbornog procesa i grubog kršenja više članova Zakona o izboru odbornika i poslanika. Naime, na ovom biračkom mjestu u trajanju od skoro sat vremena došlo je do prekida glasanja. Na to biračko mjesto došlo je do neovlašćenog upada nosioca jedne izborne liste sa grupom lica. Kasnije je na isto BM neovlašćeno ušao i poslanik jedne političke partije. Prilikom ovih događaja došlo je do otuđenja mobilne glasačke kutije za glasanje putem pisma i dijela izbornog materijala. Važno je napomenuti da su izborni materijal i glasačka kutija bili u posjedu neovlašćenih lica u trajanju od skoro sat vremena koliko je trajao incident.

Neposrednim uvidom u izborni materijal predstavnici izborne liste Crno na bijelo konstatovali su da su na ovom biračkom mjestu 10 glasačkih listića proglašeni nevažećim bez jasnog obrazloženja. Naime radi se o listićima na kojima je zaokružena samo jedna izborna lista. U zapisniku o radu biračkog odbora ne navodi se da je na ovom biračkom mjestu bilo slučajeva javnog glasanja ili upotrebe mobilnih uređaja što se moglo smatrati osnovom da se ovi glasački listići ponište shodno odredbama člana 69a Zakona o izboru odbornika i poslanika

Članom 72 stav 4 Zakona o izboru odbornika i poslanika predviđeno je: „Zabranjeno je zadržavanje na biračkom mjestu svih lica koja nemaju prava i dužnosti u vezi sa sprovodenjem izbora, utvrđene ovim zakonom.“

Jasno je da su na biračkim mjestima br 118 i br 138 prekršena pravila iz člana 72 pomenutog Zakona. Osim toga na biračkom mjestu 118 otuđena je glasačka kutija za glasanje putem pisma. Zbog grubog

narušavanja toku izbornog procesa predlažemo Opštinskoj izbirnoj komisiji da glasanje na biračkim mjestima 118 i 138 poništi te da se na ovim biračkim mjestima ponovi glasanje u skladu sa članom 72 stav 6 pomenutog zakona.

U Zapisniku o radu Opštinske izborne komisije za utvrđivanje privremenih rezultata izbora odbornika na biračkim mjestima u opštini Nikšić od 15.03.2021. godine ne konstatuju se nepravilnosti koje navodimo u našem prigovoru. U pomenutom zapisniku navodi se da je na osnovu primljenog izbornog materijala utvrđeno da ima: 48160 upotrijebljenih listića, 48160 kontrolnih kupona i 48160 potvrda odrezaka.

Smatramo da je OIK Nikšić napravila ozbiljan propust jer je uvidom u zapisnike o radu biračkih odbora mogla konstatovati da je manje kontrolnih kupona, glasačkih listića i potvrda-odrezaka nego što je navedeno u Zapisniku. Osim toga OIK Nikšić ne navodi da nedostaje štampani izvod iz biračkog spiska sa jednog biračkog mjesta.

Na kraju posebno naglašavamo da su svi stalni članovi biračkih odbora na ovim lokalnim izborima bili iz redova DPS-a i SD-a odnosno do sada vladajućih partija što je, opravdano sumnjamo, uticalo da se na samim biračkim mjestima ne konstatuju na pravilan način nepravilnosti i neregularnosti u samom izbornom procesu.

Imajući u vidu odredbe Ustava Crne Gore i odredbe Zakona o izboru odbornika i poslanika očekujemo da Opštinska izbirna komisija prihvati ovaj prigovor odlučujući o svakoj pojedinačnoj nepravilnosti ponaosob, imenuje nove biračke odbore i donese odluku o ponavljanju glasanja na gore pomenutim biračkim mjestima. Svaka druga odluka mogla bi dovesti u pitanje regularnost izbornog procesa na lokalnim izborima.

Nikšić, 17.03.2021. godine

**prof. dr Tatjana Đurišić-Bečanović,
nosilac izborne liste Crno na bijelo – Može Nikšić**

T. Đurišić Bečanović